

Nr 207.

Av herrar **Osberg** och **Olsson** i Kollungeröd, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av en byggnadsstadga för rikets landsbygd.

Vid resor genom de olika provinserna i vårt vidsträckta land iakttagar man, att byggnadssätt och insikt hos byggnadsföretagare att välja lämplig tomtplats är högst olika.

Är företagaren praktisk och finnas i orten erfarna byggmästare, vars råd då ofta tages i anspråk, bliver byggnadsresultatet i regeln bra, men beklagliga undantag äro icke sällsynta. Ordentligt uppgjorda ritningar för byggnadernas uppförande torde endast i undantagsfall användas, och detta har i regeln till följd, att såväl boningshusen som ladugårdarnes utrymmen ej nog praktiskt inrättas, och detta torde förekomma icke i en landsdel utan något varstans i landets olika delar.

Även vid valet av sin tomt har byggnadsföretagaren ej alltid valt den soligaste och mest skyddande plats, utan tvärt om förekommer det icke sällan, att sumpiga och skuggiga lägen tagas i anspråk, vilket förorsakar fuktiga och mörka bostäder. Ingenting torde bidraga mera till ohälsa hos människan än beboende av fuktiga lokaler.

Är tomten en gång illa vald, är detta svårt att ändra, då det väl oftast är så, att därå varande byggnader växelvis ombyggas, mången gång med tiotal års mellanrum. På kronans domäner vårdar man sig bättre om byggnadsfrågan. Där får ej byggnad ske, med mindre än innehavaren anskaffar av sakkunnig person upprättad ritning och denna blivit av domänstyrelsen godkänd. Men med den enskildes lika viktiga angelägenhet i detta fall har man ej tagit någon befattning.

I fråga om boningshus bliva dess utrymmen ej tillräckligt väl utnyttjade, vilket försvårar och fördyrar skötseln av hemmet. Ett mindre hus, praktiskt och väl utnyttjat fyller sitt ändamål bättre än ett större opraktiskt inrättat.

Med ladugårdarne gäller detta i ännu större utsträckning. Hur ofta ser man icke de smala och långa längorna, där det icke är tänkbart att göra

sådan arbetsbesparing, som kan påräknas i mera koncentrerade sådana. Byggnadskostnaden för de senare bliver vanligen avsevärt billigare. En mycket allmän brist vid ladugårdsbyggen är för litet ljus och otillräcklig ventilation i stallarna och mindre lämpliga anordningar för gödselns tillvaratagande. Ågaren kan i många fall ej ha den praktiska erfarenhet, då han skall lita på sig själv på detta område, som erfordras. Han bygger i regeln högst en gång på sin gård, och talar man med honom om denna sak, får man ofta det svaret: »den eller den ändringen skulle jag ha velat haft, det är ej bra som det är».

Otvivelaktigt skulle det från både skönhetssynpunkt och icke minst med tanke på ekonomiska fördelar bliva av största värde att få något så när enhetliga principer vid nybyggnader.

En stor del av landsbygdens befolkning bebor mycket undermåliga bostäder, vilket i sin mån bidrager till avfolkning.

För att få detta ytterst viktiga spörsmål ordnat, se vi ingen annan utväg än att genom lagstiftning åstadkomma byggnadsstadga för rikets landsbygd, vilken bemyndigade respektive länsstyrelser att inom sina län ålägga kommunerna att inom sig välja byggnadsnämnder, som hade att tillhandagå med av landstingen bekostade normalritningar samt att giva råd och upplysningar.

En sådan byggnadsstadga måste helt naturligt vara rätt så tänjbar, beroende på vårt vidsträckta lands varierande förhållanden, och då det icke är möjligt, att i denna stora och för vår landsbygd vitala fråga här utforma några närmare bestämmelser om ärendets närmare utformning, få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning i ovan angivna syfte och där efter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 22 januari 1920.

Oscar Osberg.

Bernhard Olsson.